

MÊ TÍN

Mê tín là hiện tượng xã hội. Mê tín có nguồn gốc từ rất xa xưa, xuất phát từ sự hiểu biết còn rất hạn chế về bản chất của mọi sự vật và hiện tượng của con người. Thí dụ: hiện tượng sét đánh được hiểu là do vị thần sấm sét ra tay – từ đó việc tế lễ, thờ cúng vị thần sấm ra đời.

Việc tế, lễ, thờ cúng các vị thần khác cũng tương tự. Như đã trình bày trong phần “*Tâm & Tâm linh*”, việc tế lễ, thờ cúng này là một trong các hình thức dùng tâm linh người tác động làm chuyên hóa một tâm linh khác. Ở đây sẽ xảy ra hai vấn đề: Một là, người cho đi tâm linh của mình – lâu dần, năng lực tâm linh sẽ trở nên yếu đuối – nếu như sự mê tín ngày càng trở nên sâu sắc. Hai là, “người” nhận tâm linh ấy – ngày càng trở nên “háu” đói tâm linh, nếu không còn tiếp tục nhận được thì trở nên giận dữ ... Hãy để ý, những người bắt đầu đi vào con đường mê tín từng bước, lâu dần thần thái không còn được tinh anh như trước.

Tất cả những điều tế, lễ, thờ, cúng này đều thuộc pháp *Hữu vi*. Như vậy, cho thấy pháp *Hữu Vi* lớn, bé là phổ biến và chiếm phạm vi rất rộng.

Vậy, việc thờ cúng Tổ tiên ông bà là thế nào ?

Trước hết, thờ cúng Tổ tiên, ông , bà, cha, mẹ, anh, chị, em, con, cháu ... (gộp chung ở bàn thờ *Cửu huyền*) đó là việc giúp cho những vong linh chưa được siêu thoát – có nơi nương tựa. Kế nữa, đó là việc thể hiện đạo lý: “uống nước nhớ nguồn”, cũng như thể hiện tình thương yêu đùm bọc lẫn nhau. Tinh thần đạo lý hết sức cao đẹp này không thể xem là đi ngược tính thiện. Về thực chất, đây là việc làm mang ý nghĩa rất khác xa với hành động “dâng nạp tâm linh” (sự “dâng nạp tâm linh” này lâu dần hoàn toàn không còn tự chủ nữa được).

Khi nào là mê tín ?

Trước hết hãy làm rõ hơn khái niệm mê tín: Tín, đó là sự tin, đức tin. Mê là trạng thái không sáng suốt, không tỉnh táo. Mê tín là đưa đức tin, lòng tin của mình đến chỗ không còn sáng suốt, tỉnh táo. Có nghĩa, đức tin, lòng tin ấy là sự dâng hiến không băn khoăn nghi ngại và không thể kiểm soát. Đó là điều các vị *thánh, thần* rất lấy làm vui sướng và mãn nguyện. Như vậy, một khi đem tâm linh của mình đi dâng hiến không băn khoăn nghi ngại và không thể kiểm soát thì khi đó gọi là mê tín.

Vậy, lễ bái Phật có phải là mê tín ?

Nếu như đến với Phật mà đem tâm linh của mình đi dâng hiến không băn khoăn nghi ngại và không thể kiểm soát thì khi đó gọi là mê tín.

Trong kinh “Kim cương Bát nhã Ba La Mật Đa” có bài kệ:

Tìm ta qua hình sắc

Cầu ta qua âm thanh

*Là kẻ hành tà đạo
Không thấy được Như Lai*

Có rất nhiều người đến cửa Phật, đang hành tà đạo mà không biết rằng mình đang hành tà đạo. Các nhà sư nên dành thêm thời gian để giảng giải – giúp Phật tử hiểu được điều này.

Với các “trào lưu, chủ nghĩa” có phải là mê tín ?

Các trào lưu, các chủ nghĩa này nọ ... là điều rất dễ dẫn đến sự sùng bái cuồng tín và mê tín hơn bất cứ những thứ khác. Cũng tựa như những “liều thuốc cực mạnh” khiến sự mê tín quay cuồng đến mức hy sinh cả mạng sống của mình. Các loại này thường ẩn sau tấm áo mang vẻ là hết sức “khoa học”, là rất mực “đúng đắn”, rất “thiện”. Thực chất đó là thứ tôn giáo mang đậm chất *Hữu Vi*.

Trong “Đại Phương Quảng Phật Hoa Nghiêm Kinh” cho hay: Nguyên lý hình thành các thế giới (các cõi) do hai yếu tố quyết định: một là, do các *đại thế nguyện* (của các chư Phật, chư vị Bồ Tát ...) hình thành nên ; hai là: do các nghiệp lực cấu thành (như cõi địa ngục, súc sinh ...). Như vậy, với các nghiệp lực được cấu thành từ các trào lưu, các chủ nghĩa ... các thế giới của (các cõi) của các trào lưu, các chủ nghĩa ấy được hình thành. Các thế giới, các cõi này còn tệ hại hơn các thế giới Ngã Quỷ (cõi âm) rất nhiều lần. Vì sao ? vì ngoài những thèm muốn, đói khát ... họ luôn bị đốt cháy bởi sự hận thù ; bởi nỗi niềm vô biên thất vọng do các ảo tưởng tạo nên ...

Triết lý Phật đó là triết lý của thực chứng khoa học – là triết lý đi ngược với mê tín, giáo điều.

Còn trẻ tuổi, lại may mắn được học hành ... thế nhưng, cũng lại sớm sa vào những điều mê tín – đó là điều rất mực đáng tiếc.

Mê tín, tựa như màn sương mù dày đặc, che phủ tâm trí. Có thể, thoát tiên đó là những việc lặt vặt, cón con: tựa như, hôm nay ra đường phải mặc màu gì cho ... “hên” (bắt chập màu ấy có hợp với làn da, hoặc tính chất giao tiếp sắp đến). Những chuyện cón con như vậy được lập đi lập lại lâu dần trở thành nếp nghĩ và đến lúc nào đó trở thành “tín đồ” của mê tín. Sự thật là chẳng có một điều may rủi nào đẻ ra từ những loại mê tín – kiểu nhỏ nhăng như vậy. Đó là lối chơi khăm – một cách đau đớn – của kẻ láo lếu nào đó – dành cho những người non dạ.

Sự thật là: cuộc sống đòi hỏi sự cẩn trọng, nghiêm túc hơn trước mọi hành vi (suy nghĩ, nói năng, hành động) của mình. Tất cả những hành vi của mình, cho dù là nhỏ nhặt nhất – đều tác động, làm chuyển hóa tâm linh của mình theo chiều hướng tốt lên hay xấu đi một cách sâu sắc.

Tại sao hiện tượng mê tín có chiều hướng ngày càng tăng ?

Xét trong chừng mực nhất định thì thấy rằng: ngày càng có nhiều kẻ khai thác sự cả tin của con người để trục lợi. Những tin đồn ngày càng được sử dụng khôn khéo hơn, hấp dẫn hơn ... chúng luôn khơi gợi sự tò mò, lòng tham của con người.

Trong kinh “Pháp Diệt Tận” cho hay: trong thời “Mạt pháp” này, tà đạo (đủ loại pháp *Hữu Vi*) thịnh hành, mọc lên như nấm. Các pháp *Hữu Vi* dấu mình dưới muôn hình muôn vẻ ... Con người bị một “ma lực” lôi kéo trong trạng thái – không biết mình bị lôi kéo. Con người sống trong *mộng huyền bào ảnh* nhưng kỳ thực là không biết rằng đang sống trong *mộng huyền bào ảnh*. Những người này thường có cảm giác ảo rằng: mình là người *to lớn, quan trọng* và tưởng như có được một quyền năng nào đó. Tuy nhiên cái vẻ *to lớn* ấy chỉ để nhằm “hù dọa, lừa phỉnh” đối với những con người vốn rất thường hay cả tin và lo sợ ; trước các đấng mà họ tôn thờ thì lại luôn là *nhỏ bé* và cũng là rất mực *sợ hãi*. Họ đến với đấng tôn thờ bằng niềm tin cầu cạnh – từ đó những gì gọi là “được” đều mang ý nghĩa là ban tặng. Vì được ban tặng nên hàm ơn. Vì luôn được hàm ơn nên trở thành kẻ bầy tôi trung thành đến mức mù quáng tự lúc nào ...

Sự thật là: không một đấng quyền năng nào lại có khả năng ban tặng của cải vật chất – cho một kẻ lười nhác, chỉ biết ăn chơi, tiêu xài (trong quá khứ, hiện tại, tương lai). Còn giả như đấng quyền năng ấy ban tặng của cải vật chất – cho một người vốn chỉ biết làm lụng, tích góp ... thì sự ban tặng ấy có ý nghĩa gì ?!

Mặt khác : không một đấng quyền năng nào lại có khả năng đi trừng phạt một ai – nếu như đó là người rất mực đức hạnh. Còn giả như đấng quyền năng ấy trừng phạt một ai vì đó là người vốn dĩ đã gây ra lắm tội lỗi thì sự trừng phạt ấy nói lên điều gì ?!

Sự thật là: “*Hãy lấy mình làm ngọn đèn, hãy lấy mình làm chỗ y tựa – chớ có y tựa vào cái gì khác ; Hãy lấy chánh pháp làm ngọn đèn, hãy lấy chánh pháp làm chỗ nương tựa – chớ có nương tựa vào cái gì khác*” (Chánh pháp là Bát chánh đạo: Chánh kiến : Những điều thấy, nhận biết đúng đắn ; Chánh tư duy: Suy nghĩ một cách có hệ thống đúng đắn ; Chánh ngữ : Nói năng đúng đắn ; Chánh nghiệp: Làm việc có thu nhập và không có thu nhập đúng đắn ; Chánh mạng: Lối sống, sinh hoạt đúng đắn ; Chánh tinh tấn: Siêng năng, cần mẫn đúng đắn ; Chánh niệm: Điều hăng tưởng, hăng nhớ đúng đắn ; Chánh định: Điều chuyên chú tập trung đúng đắn.

Tuy nhiên như thế nào là *đúng* ? Với một xã hội với nền văn hóa này cho thế này là *đúng* – với xã hội với nền văn hóa khác cho đó ... thậm chí là sai. Ở góc độ xã hội, sự *đúng* luôn phải lấy chuẩn mực đó là sự *thiện* . Tuy nhiên vấn đề lại được đặt ra:

như thế nào là *thiện* ? Với một xã hội với nền văn hóa này cho thế này là *thiện* – với xã hội với nền văn hóa khác cho đó ... thậm chí là *bất thiện*.

Nhà Phật đã định nghĩa về sự thiện như sau: Thiện, đó là: sự an lạc của mình và của người, ở hiện tại lẫn mai sau (xem thêm ở “*Tâm và Tâm linh*”).

P.T.C